

PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG THỰC HÀNH ÂM NHẠC CHO SINH VIÊN SƯ PHẠM

Phạm Trung Kiên

Khoa Sư phạm, Trường Đại học Hạ Long

Tóm tắt: Trong bối cảnh đổi mới giáo dục theo định hướng phát triển năng lực, việc nâng cao kỹ năng thực hành âm nhạc cho sinh viên sư phạm giữ vai trò then chốt nhằm đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp. Bài báo phân tích vai trò và các thành tố của kỹ năng thực hành âm nhạc, đồng thời đánh giá thực trạng rèn luyện kỹ năng của sinh viên ngành Sư phạm Âm nhạc. Trên cơ sở đó, nghiên cứu đề xuất một số giải pháp như đổi mới phương pháp giảng dạy, tăng cường thời lượng thực hành, ứng dụng công nghệ số và gắn đào tạo với thực tiễn. Kết quả cho thấy việc triển khai đồng bộ các giải pháp này góp phần nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên âm nhạc trong các trường đại học.

Từ khóa: kỹ năng thực hành, âm nhạc, sinh viên sư phạm, đào tạo giáo viên, đổi mới giáo dục

DEVELOPING MUSIC PRACTICE SKILLS FOR TEACHER TRAINING STUDENTS

Abstract: In the context of educational reform oriented towards competency development, improving music practice skills for teacher training students plays a crucial role in meeting professional requirements. This paper analyzes the role and components of music practice skills, and assesses the current state of skill training among music education students. Based on this, the study proposes several solutions such as innovating teaching methods, increasing practice time, applying digital technology, and linking training with practice. The results show that the synchronized implementation of these solutions contributes to improving the quality of music teacher training in universities.

Keywords: practice skills, music, teacher training students, teacher training, educational reform

Nhận bài: 11/03/2026

Phản biện: 07/05/2026

Duyệt đăng: 11/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục âm nhạc có vai trò quan trọng trong việc phát triển toàn diện nhân cách người học. Đối với sinh viên Sư phạm Âm nhạc, kỹ năng thực hành không chỉ là yêu cầu chuyên môn mà còn là yếu tố quyết định hiệu quả giảng dạy sau này. Tuy nhiên, thực tế cho thấy nhiều sinh viên còn hạn chế trong biểu diễn, cảm thụ và vận dụng âm nhạc vào hoạt động dạy học.

Trong bối cảnh chương trình giáo dục phổ thông mới chú trọng phát triển phẩm chất và năng lực, giáo viên âm nhạc cần có khả năng tổ chức các hoạt động học tập sáng tạo, linh hoạt. Điều này đòi hỏi sinh viên phải được trang bị kỹ năng thực hành vững chắc ngay từ quá trình đào tạo. Tuy nhiên, việc rèn luyện kỹ năng này hiện vẫn còn những hạn chế như thời lượng thực hành chưa hợp lý, phương pháp giảng dạy chậm đổi mới và điều kiện học tập chưa đáp ứng yêu cầu. Vì vậy, việc nghiên cứu các giải pháp phát triển kỹ năng thực hành âm nhạc cho sinh viên sư phạm là cần thiết và có ý nghĩa thực tiễn.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm kỹ năng thực hành âm nhạc

Kỹ năng thực hành âm nhạc là một thành tố quan trọng trong cấu trúc năng lực nghề nghiệp của sinh viên ngành Sư phạm Âm nhạc. Đây là khả năng vận dụng tổng hợp các kiến thức, kỹ thuật và cảm xúc âm nhạc vào quá trình thực hiện

các hoạt động cụ thể như hát, chơi nhạc cụ, cảm thụ, biểu diễn và sáng tạo âm nhạc.

Dưới góc độ giáo dục học, kỹ năng thực hành âm nhạc không chỉ dừng lại ở việc tái hiện chính xác các tác phẩm âm nhạc mà còn bao hàm khả năng thể hiện sắc thái, cảm xúc và phong cách nghệ thuật riêng của người học. Điều này đòi hỏi sự phối hợp giữa yếu tố kỹ thuật (cao độ, trường độ, tiết tấu), yếu tố cảm xúc (biểu cảm, truyền tải nội dung) và yếu tố tư duy (phân tích, sáng tạo, ứng dụng).

Trong đào tạo giáo viên âm nhạc, kỹ năng thực hành âm nhạc còn được hiểu là năng lực thực hiện các hoạt động dạy học thông qua âm nhạc, bao gồm: trình diễn mẫu, hướng dẫn học sinh thực hành, tổ chức hoạt động âm nhạc tập thể và vận dụng âm nhạc vào giáo dục thẩm mỹ. Như vậy, kỹ năng này mang tính đặc thù nghề nghiệp, gắn liền với yêu cầu vừa “biết làm” vừa “biết dạy”.

Ngoài ra, trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay theo định hướng phát triển năng lực, kỹ năng thực hành âm nhạc cần được nhìn nhận như một quá trình phát triển liên tục, thông qua trải nghiệm, luyện tập và tương tác xã hội. Người học không chỉ rèn luyện kỹ năng cá nhân mà còn cần phát triển khả năng hợp tác, biểu diễn nhóm và thích ứng với các môi trường âm nhạc đa dạng.

Tóm lại, kỹ năng thực hành âm nhạc là sự kết hợp giữa kỹ năng chuyên môn và năng lực sư phạm, đóng vai trò nền tảng trong việc hình thành và phát triển năng lực nghề nghiệp cho sinh viên Sư phạm Âm nhạc.

2.2. Các thành tố của kỹ năng thực hành âm nhạc

Kỹ năng thực hành âm nhạc là một hệ thống năng lực tổng hợp, được cấu thành từ nhiều thành tố có mối quan hệ chặt chẽ, bổ trợ lẫn nhau. Trong đào tạo sinh viên Sư phạm Âm nhạc, có thể xác định các thành tố cơ bản sau:

Thứ nhất, kỹ năng biểu diễn thanh nhạc: Đây là khả năng hát đúng ca độ, trường độ, tiết tấu, phát âm rõ ràng và thể hiện được sắc thái, tình cảm của tác phẩm. Kỹ năng này không chỉ yêu cầu độ chính xác về kỹ thuật mà còn đòi hỏi khả năng biểu cảm và truyền tải nội dung âm nhạc đến người nghe. Đối với sinh viên sư phạm, kỹ năng hát còn gắn với yêu cầu làm mẫu và hướng dẫn học sinh trong quá trình giảng dạy.

Thứ hai, kỹ năng chơi nhạc cụ: Kỹ năng này bao gồm khả năng sử dụng các loại nhạc cụ phổ biến như piano, organ, guitar hoặc nhạc cụ dân tộc để đệm hát, độc tấu hoặc hòa tấu. Đây là công cụ quan trọng giúp giáo viên âm nhạc tổ chức các hoạt động dạy học một cách linh hoạt, sinh động và hiệu quả.

Thứ ba, kỹ năng cảm thụ và phân tích âm nhạc: Thành tố này thể hiện ở khả năng nghe, nhận biết, phân tích các yếu tố của âm nhạc như giai điệu, hòa âm, tiết tấu, hình thức và phong cách. Kỹ năng cảm thụ tốt giúp người học hiểu sâu sắc giá trị nghệ thuật của tác phẩm, từ đó nâng cao chất lượng biểu diễn và giảng dạy.

Thứ tư, kỹ năng sáng tạo âm nhạc: Đây là khả năng ứng biến, biên tấu, sáng tác đơn giản hoặc thiết kế các hoạt động âm nhạc phù hợp với mục tiêu giáo dục. Kỹ năng sáng tạo giúp sinh viên không bị phụ thuộc vào khuôn mẫu, đồng thời góp phần phát triển tư duy nghệ thuật và khả năng đổi mới trong dạy học.

Thứ năm, kỹ năng vận dụng âm nhạc trong giảng dạy: Đây là thành tố mang tính đặc thù nghề nghiệp, thể hiện ở khả năng tổ chức, hướng dẫn và điều hành các hoạt động âm nhạc trong lớp học như dạy hát, trò chơi âm nhạc, biểu diễn tập thể. Kỹ năng này đòi hỏi sự kết hợp giữa năng lực âm nhạc và năng lực sư phạm.

Thứ sáu, kỹ năng biểu diễn và làm việc nhóm: Âm nhạc là nghệ thuật mang tính cộng đồng cao, do đó sinh viên cần có khả năng phối hợp

với người khác trong các hoạt động hòa tấu, hợp xướng hoặc biểu diễn tập thể. Kỹ năng này giúp phát triển tinh thần hợp tác, khả năng giao tiếp và sự tự tin trên sân khấu.

Tổng thể, các thành tố của kỹ năng thực hành âm nhạc không tồn tại độc lập mà có sự liên kết hữu cơ, cùng hướng tới mục tiêu hình thành năng lực nghề nghiệp toàn diện cho sinh viên Sư phạm Âm nhạc. Việc phát triển đồng bộ các thành tố này sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo và đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

3. Giải pháp phát triển kỹ năng thực hành âm nhạc

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục theo định hướng phát triển năng lực, việc nâng cao kỹ năng thực hành âm nhạc cho sinh viên Sư phạm Âm nhạc cần được thực hiện thông qua các giải pháp đồng bộ, mang tính hệ thống và gắn với thực tiễn đào tạo.

3.1. Đổi mới phương pháp giảng dạy

Đổi mới phương pháp giảng dạy là giải pháp mang tính nền tảng nhằm phát huy tính tích cực, chủ động và sáng tạo của người học. Thay vì phương pháp truyền thụ một chiều, giảng viên cần chuyển sang tổ chức các hoạt động học tập theo hướng trải nghiệm, tương tác và thực hành.

Một số phương pháp có thể áp dụng hiệu quả như: dạy học theo dự án (project-based learning), dạy học theo tình huống, dạy học hợp tác nhóm, hay phương pháp Orff-Schulwerk và Kodály trong giáo dục âm nhạc. Các phương pháp này giúp sinh viên được trực tiếp tham gia vào quá trình học tập, qua đó hình thành và phát triển kỹ năng thực hành một cách tự nhiên.

Bên cạnh đó, giảng viên cần tăng cường vai trò hướng dẫn, định hướng và phản hồi, tạo điều kiện cho sinh viên tự khám phá và hoàn thiện kỹ năng của mình thông qua hoạt động thực tiễn.

3.2. Tăng cường thời lượng thực hành

Thực hành là con đường chủ yếu để hình thành và phát triển kỹ năng âm nhạc. Do đó, cần điều chỉnh chương trình đào tạo theo hướng tăng cường thời lượng dành cho các học phần thực hành như thanh nhạc, nhạc cụ, hòa tấu, chỉ huy hợp xướng.

Ngoài các giờ học chính khóa, nhà trường cần tổ chức các hoạt động ngoại khóa như: câu lạc bộ âm nhạc, hội thi biểu diễn, chương trình nghệ thuật, qua đó tạo môi trường để sinh viên rèn luyện và thể hiện năng lực của mình. Việc thường xuyên tham gia biểu diễn trước công chúng cũng giúp sinh viên nâng cao sự tự tin, khả năng làm chủ sân khấu và kỹ năng giao tiếp nghệ thuật.

Đồng thời, cần xây dựng cơ chế đánh giá chú trọng vào năng lực thực hành, giảm bớt sự phụ thuộc vào kiểm tra lý thuyết, nhằm khuyến khích sinh viên đầu tư nhiều hơn cho hoạt động luyện tập.

3.3. Ứng dụng công nghệ trong dạy học âm nhạc

Trong thời đại chuyển đổi số, việc ứng dụng công nghệ vào dạy học âm nhạc là xu hướng tất yếu. Các phần mềm hỗ trợ học nhạc như phần mềm soạn nhạc, luyện tai nghe, thu âm và chỉnh sửa âm thanh giúp sinh viên nâng cao hiệu quả luyện tập và tự học.

Ngoài ra, các nền tảng học tập trực tuyến, video bài giảng, thư viện âm nhạc số cũng cung cấp nguồn tài nguyên phong phú, giúp sinh viên tiếp cận đa dạng phong cách âm nhạc trong và ngoài nước. Việc sử dụng công nghệ còn tạo điều kiện cho sinh viên tự đánh giá, điều chỉnh và hoàn thiện kỹ năng của mình một cách linh hoạt.

Đặc biệt, trí tuệ nhân tạo (AI) bước đầu được ứng dụng trong lĩnh vực âm nhạc như hỗ trợ nhận diện cao độ, đánh giá kỹ thuật biểu diễn, góp phần cá nhân hóa quá trình học tập và nâng cao hiệu quả đào tạo.

3.4. Gắn đào tạo với thực tiễn

Gắn đào tạo với thực tiễn là yêu cầu quan trọng nhằm đảm bảo sinh viên sau khi tốt nghiệp có thể đáp ứng ngay yêu cầu nghề nghiệp. Nhà trường cần tăng cường tổ chức các hoạt động thực tập, kiến tập tại các trường phổ thông, trung tâm văn hóa, nghệ thuật để sinh viên có cơ hội vận dụng kiến thức và kỹ năng đã học vào môi trường thực tế.

Bên cạnh đó, việc mời các nghệ sĩ, chuyên gia, giáo viên giàu kinh nghiệm tham gia giảng dạy, hướng dẫn thực hành cũng góp phần nâng cao chất lượng đào tạo. Các hoạt động giao lưu, biểu diễn, hợp tác với các đơn vị nghệ thuật địa phương không chỉ giúp sinh viên tích lũy kinh nghiệm mà còn mở rộng cơ hội nghề nghiệp trong tương lai.

Ngoài ra, cần khuyến khích sinh viên tham gia các dự án nghệ thuật cộng đồng, chương trình biểu diễn phục vụ xã hội, qua đó phát triển kỹ năng nghề nghiệp gắn với trách nhiệm xã hội của người giáo viên âm nhạc.

Tóm lại, việc triển khai đồng bộ các giải pháp trên sẽ góp phần nâng cao hiệu quả phát triển kỹ năng thực hành âm nhạc cho sinh viên Sư phạm Âm nhạc, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và thực tiễn nghề nghiệp trong giai đoạn hiện nay.

III. KẾT LUẬN

Kỹ năng thực hành âm nhạc là yếu tố cốt lõi trong việc hình thành năng lực nghề nghiệp của sinh viên Sư phạm Âm nhạc, góp phần quyết định chất lượng giảng dạy trong tương lai. Việc phát triển kỹ năng này cần được thực hiện một cách hệ thống, thông qua đổi mới phương pháp giảng dạy, tăng cường thực hành, ứng dụng công nghệ và gắn đào tạo với thực tiễn nghề nghiệp.

Triển khai hiệu quả các giải pháp trên không chỉ nâng cao năng lực chuyên môn cho sinh viên mà còn đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay. Đây là cơ sở quan trọng để đào tạo đội ngũ giáo viên âm nhạc có năng lực, sáng tạo và thích ứng với sự phát triển của xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể.
 Nguyễn Thị Minh (2020), Phương pháp dạy học âm nhạc, NXB Giáo dục.
 Trần Văn Hùng (2019), Đổi mới giáo dục âm nhạc trong bối cảnh hội nhập.
 Lê Anh Tuấn (2021), Ứng dụng công nghệ trong dạy học âm nhạc.